

Lepo pozdravljeni tudi z moje strani.

Vabilo je že izdalo skrivnost in razlog našega današnjega srečanja. Kar nekaj časa sem skrival to tajno skladišče zaradi sorodstvenih vezi in dajal pomena drugim aktivnostim TO in PEM. Po smrti Janeza Rozmana pa tega nisem več želel. Osebno se mu želim zahvaliti posthumno, kot njegovi ženi Magdi skupno z veterani takratne milice. Vso podporo v moji želji so izkazali predsednik Emerik Peterka, generalni sekretar Anton Pozvek, z viškim Severašem Sašom Šrajem. Želim vam predstaviti nekatere podrobnosti, ki so me prepričale, da je ta lokacija bila primerna za tajno skladišče in zakaj je bilo potrebno iskati taka mesta.

Že maja leta 1990 je poveljnik RŠ TO general Ivan Hočevar zahteval, da se oborožitev TO premesti v skladišča JLA pod krinko slabo varovanih skladišč. Pričel je z razorožitvijo slovenskega naroda. Kot odziv na nastalo situacijo je nastala MSNZ, tajna in enkratna organizacija, sestavljena iz teritorialcev in miličnikov. Tu med vami smo prvi MSNZ-jevec TO Miha Butara, jaz iz vrst milice, moji sodelavci Andrej Torkar, Boris Celar, Branko Slak, Marko Jakopin in Mihatovi sodelavci. Poskrbeli smo, da je bil dobršen del oborožitve vrnjen bodočim osamosvojiteljem, pa ne v ista skladišča. To so bila tajna skladišča pri najbolj zaupanja vrednih ljudeh. Miličniki in teritorialci smo z roko v roki poskrbeli za varne Transporte in varovanja tajnih skladišč. Število tajnih skladišč se je množilo, tudi za potrebe takratne milice, SEM in PEM. Kot komandant I. bataljona PEM RSNZ RS sem se odločil, da premestim pomemben del oborožitve, opreme in dokumentacije za potrebe PEM iz skladišča UNZ Ljubljana mesto na Prešernovi 18. Nasproti naše zgradbe je bila vojaška bolnica Mladika v kateri so bili nastanjeni tudi vojaški specialci in nas spremljali z zvonika preko daljnogledov ostrostrelnih pušk. Obstajala je tudi nevarnost vpada v naš objekt. Že 14.12.1990 sem opravil prvi razgovor z direktorjem servisov Zastava avto na Tržaški cesti 133 Miranom Koširjem in poskrbel za skladiščenje potrebnega materiala za PEM in del VEM. Z namestnikom Stanetom Plohlo sva razmišljala še o drugih lokacijah, ki bi nam bile bliže v širšem območju UNZ Ljubljana mesto in UNZ Ljubljana okolica. Nastal je zajeten seznam, ki ga nisva predstavila predpostavljenim. Bolj ko se je bližal dan D, bolj sva iskala lokacije tudi po Sloveniji, od Primorske, Gorenjske, Zasavja, Štajerske in Dolenjske. Omenil bom samo tiste, ki so bile z moje strani že predstavljene: Martin Horvat Ankarani, servis Ford Bizilj v Ljubljani, gostilna Cviček v Ljubljani, domačija mojih staršev v Loki pri Zidanem mostu, vikend na Primskovem v lasti našega bivšega sekretarja za notranje zadeve Janeza Zemljariča in tako naprej. Ena izmed »vročih« lokacij je bila tudi v Kamniku pod Krimom. Z namestnikom Plohlo sva se odločila prav za to, kjer smo danes, pri družini Rozman.

Meseca marca 1991 sem se oglasil v tej hiši. Obiskal sem sorodnike in »pozabil« večjo zaklenjeno torbo s pištolo, avtomatsko pištolo škorpion, strelivo in nekaj bombami M 75. Z Janezom Rozmanom sva nekajkrat govorila o nastali politični situaciji in možnih ukrepih JLA. Presodil sem, da kot domoljub zmore breme mojih želja. Moj test pozabljivosti je prestal, kajti ob razgovoru naslednjega dne je torbo izpod mize odnesel na varno lokacijo podstrehe novo zgrajene hiše. Vrata tajnega skladišča PEM so se tako odprla, pojavil pa se je problem varnosti glede otrok. Avanturista, sin Matej star 10 let in hči Polona, stara še ne 14 let, sta bila raziskovalca. Še posebej je orožje zanimalo Mateja. Ob enem izmed obiskov je mojega spremljevalca Marjana Klopčiča vprašal zakaj ima tako veliko pištolo, ko je videl kalašnikovko, ob tem pa ni opazil, da imava oba za pasom uniforme pištoli. V dokaz le stanje danes. Polona je večkratna državna prvakinja v namiznem tenisu, ima izpite vseh kategorij za motorna vozila, je inštruktorica in članica izpitne komisije. Matej je študiran pomorščak in od lanskega oktobra z 16 m jadrnico na poti iz Egejskega morja preko Sredozemlja in oceana že v Avstraliji in pravkar pluje proti Baliju.

Prav zaradi varnosti sva ob prvem večjem transportu hotela z Janezom spraviti zaboje v kanal garaže. Deske so bile tako napete, da jih nisva uspela odstraniti in sva celoten tovor prenesla na podstreho. Za proti prašno zaščito je poskrbel Janez. Imel je ogromno ostankov platna in blaga od svoje tapetniške dejavnosti. Poskrbel je tudi, da otroka nista imela dostopa v podstrešni del hiše.

Na tej lokaciji je bilo po najini zamisli z namestnikom Plohlom materiala za 6 borbenih skupin. Po stari formaciji za 3 oddelke oz.vod. V času, ko je bilo tajno skladišče v funkciji, je bilo tu kup pomembne dokumentacije, pozivov - vpoklicev, seznamov domoljubov, nekaj tisoč komadov streliva, bomb, pištol, avtomatskih pištol, avtomatskih pušk kalašnikov in SAR 80. Po zavzetju skladišča v Borovnici so se preselile sem še kumulativne bombe in protioklepna sredstva.

Lokacija je bila še toliko bolj pomembna, ker je v neposredni bližini orožarska delavnica Milana Šteha, strokovnjaka, ki mu v okoliških sedanjih državah ni para. V tistih časih je imel ogromno dela za potrebe milice in TO. Tradicijo nadaljuje njegov sin Klemen.

Po odredbi namestnika ministra za notranje zadeve Milana Domadenika so se po vojni vsa tajna skladišča izpraznila in vsebina prestavila v službene prostore in skladišča policije. Vse evidence so bile usklajene, za kar je vestno skrbel vodja MTS PEM Andrej Božič. Noben kos streliva ali orožja ni bil zgubljen. Po vojni pa ugotavljajo pisci Brane Praznik v knjigi Trgovci s smrtjo, Matej Šurc in Blaž Zgaga v Trilogiji, pa tudi sam v svojih zapisih, da so se izgubili tovornjaki ali celo konvoji z oborožitvijo. Še ne obravnavani posamezniki bodo morali enkrat odgovarjati za nečedne posle.

Kot že rečeno smo lokacijo tajnega skladišča poznali jaz kot organizator, namestnik Plohl, Andrej Božič in Marjan Klopčič. V premeščanju vsebine so kasneje sodelovali še nekateri miličniki PEM. Skrbnik tajnega skladišča je bil Janez Rozman, za varnost hiše pa je skrbel še njegova žena Magda Rozman in nekaj časa še njena sestra Marjeta Leskovšek.

Na širšem območju Ljubljane je bilo od leta 1990, do preklica leta 1991, 55 tajnih skladišč za potrebe TO in milice. Organizator tajnih skladišč TO je bil komandant 5. Pokrajine takratni major Miha Butara s sodelavci: Vojko Adamič, Miloš Šonc, Marino Medeot, Ivo Furlan, Miran Barborič in drugi. Z vsemi omenjenimi smo odlično sodelovali že daleč pred vojno, v času MSNZ, v vojni in smo prijatelji za vedno. Tako kot poje v pesmi Andrej Šifrer Za prijatelje si je treba čas vzeti, se povesele in kdaj tud potrpet. Ogromno časa smo posvetili drug drugemu v stroki, si izmenjevali obveščevalne podatke in drugo, večkrat je bilo potrebno potrpet v napetih in mučnih situacijah, ki smo jih odlično obvladali, predvsem tipa Rozman, Debelak, Kršinar, Košir, Sušnik, Luštrek, Magister, Urh, Visinski, Velepčič, Jereb, Pirš, Rotar, Vrečar, Oven in drugi na račun tajnih skladišč.

Tajna skladišča pa niso bila samo v Sloveniji. Ko me je na hrvaškem Kamenjaku iskala JA v času brionske ohladitve, so me bili pripravljene skriti v kleti svojih vikendov slovenski lastniki parcel. Med prvimi mi je ponudil pomoč domačin Premanturec. Kamenjačani so danes z nami.

Tudi naš kolega, prijatelj, iz vrst godbe milice Franc Ambrož je skrbel za prebegle slovenske vojake, jih transportiral iz Hrvaške, jih skupaj z ženo Marijo varoval v svoji hiši in poskrbel za varno vrnitev na njihove domove. Danes sta z nami.

Miličniki iz Hrastnika so skrbeli za vojne ujetnike, ki so bili nastanjeni v rudniku Hrastnik. Tudi ti so danes z nami, z županom Hrastnika.

Še veliko je zgodb, pa bi se najprej vsem omenjenim najlepše zahvalil za sodelovanje in vsem državljanom in državljanom za pomoč in pokončno držo. Hvala vsem vam iz Kamnika pod Krimom. Osamosvojitvena vojna ni obšla Kamnika pod Krimom in občine Brezovica. Teritorialci, rezervni miličniki in miličniki izhajajo iz območja Kamnika pod Krimom in občine Brezovica, kot takratni oddelek milice Preserje.

Ne morem pa mimo stanja v državi v zadnjih mandatih Vlade in Parlamenta. Pred letom sem ob svečanosti na Viču dejal, da naj predsednica vlade Alenka Bratušek ne biča delavcev z nižjimi dohodki,

upokojencev, veteranov, naj ne uvede davka na nepremičnine. Vse je obljubila in skorajda nič od tega storila. Padla je njena vlada in tudi sama pred evropsko komisijo. Enako predlagam sedanjemu predsedniku vlade dr. Miru Cerarju. Ne udrihati po revnem sloju prebivalstva, pokojninah, regresu upokojencev, ki komajda še živijo. Dvigniti je potrebno BDP nad 2, 5% in izpolniti zakonsko obvezo po vrnitvi plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja vsem veteranom.

Na koncu bi se rad zahvalil družini Rozman, da so nas v najtežjih časih domoljubno sprejeli. Hvala vsem vam, da ste s svojo prisotnostjo počastili pomembno zgodovinsko dogajanje. Natopil je trenutek, ko se lahko tudi poveselimo. Srečno domovini Sloveniji.

Kamnik pod Krimom, 28.10.2014

Stane Leskovšek